

**Instrukcja sporządzania
informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego
przez podległe jednostki organizacyjne Gminy Wiśniew**

§ 1.

Informacja dodatkowa powinna zawierać dane w zakresie ustalonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz rozporządzeń zmieniających w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2.

Dane wykazane w Informacji dodatkowej powinny być spójne z danymi zaprezentowanymi w pozostałych elementach sprawozdania finansowego jednostki.

§ 3.

INFORMACJA DODATKOWA

W odróżnieniu od pozostałych części sprawozdania finansowego jest częścią opisową, ale sporządzoną w układzie tabelarycznym. Jednostki mogą, nawet powinny jeżeli zajdą ku temu stosowne przesłanki, rozszerzyć zakres „Informacji dodatkowej” ustalony w załączniku do rozporządzenia, o objaśnienia i inne dane uzupełniające. Chodzi o dane istotne dla oceny sytuacji finansowej, majątkowej oraz wyniku finansowego jednostki. Rozszerzenie może wynikać także z indywidualnych potrzeb danej jednostki.

I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności:

W części tej podaje się podstawowe informacje dotyczące jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe. Informacje te mają na celu jej identyfikację, wskazanie okresu sprawozdawczego, omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji).

1.

1.1 nazwę jednostki

Należy podać nazwę jednostki budżetowej.

1.2 siedzibę jednostki

Należy wskazać miejscowość, w której jednostka budżetowa prowadzi działalność.

1.3 adres jednostki

Należy wpisać adres jednostki budżetowej.

1.4 podstawowy przedmiot działalności jednostki

Przedmiot działalności powinien wynikać ze statutu jednostki budżetowej i obejmować zadania j.s.t. wymienione w ustawach o samorządzie gminnym, tj. zaspakajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Wiśniew, np.

- usługi edukacyjne i wychowawcze - prowadzenie szkoły podstawowej, oddziału przedszkolnego, świetlice szkolne, przedszkola,
- usługi pomocy rodzinom i osobom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych - wspieranie rodzin i osób w zaspakajaniu ich podstawowych potrzeb.

2. Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem

Należy podać rok kalendarzowy, za który sporządzane jest sprawozdanie finansowe w układzie: dd-mm-rrrr - dd-mm-rrrr.

3. Wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne

Nie dotyczy jednostkowych informacji dodatkowych. Dotyczy to sprawozdania finansowego jednostki samorządu terytorialnego – Gminy Wiśniew.

4. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

W punkcie tym nie przedstawia się wszystkich zapisów polityki rachunkowości obowiązujących w jednostce budżetowej i które są obligatoryjne i zgodne z zapisami ustawy o rachunkowości lecz wskazuje się na takie zapisy, które jednostka zastosowała. Jak najbardziej zasadne jest opisanie zasad (metod, sposobów), które wynikają bezpośrednio z rodzaju i specyfiki działalności danej jednostki i zostały wybrane oraz przyjęte przez tę jednostkę do stosowania, gdyż miała do tego prawo. Jednostki powinny opisać zastosowane uproszczenia.

- „Metoda wyceny aktywów i pasywów.

W roku obrotowym aktywa i pasywa wyceniono przy uwzględnieniu nadrzędnych zasad rachunkowości, w sposób przewidziany ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 roku, poz. 395 z późn. zm.), z uwzględnieniem

szczególnych zasad wyceny zawartych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1911 z późn. zm.).

- Dla potrzeb ujmowania w księgach środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, środków w budowie, aktywów finansowych, zapasów, należności i zobowiązań oraz metody naliczenia amortyzacji (umorzenia), jednostka przyjęła ustalenia.....

5. Inne informacje

Jednostka może umieścić inne istotne informacje mające istotny wpływ na ułatwienie zrozumienia i podniesienie poziomu czytelności danych zaprezentowanych w pozostałych częściach sprawozdania finansowego, m.in.: informacje dotyczące ogólnych zagadnień związanych z działalnością prowadzoną przez daną jednostkę oraz dodatkowe informacje i objaśnienia z zakresu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości.

II . DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA obejmują w szczególności:

W części tej podaje się informacje służące pełniejszemu zrozumieniu sprawozdania finansowego. Każda jednostka wypełnia wszystkie załączone tabele przed przystąpieniem do sporządzenia informacji dodatkowej. Jeśli któraś z pozycji w załączonych tabelach nie występuje w jednostce, należy dołączyć wypełnioną tabelę ze stanami zerowymi.

Tabele zostały opracowane na podstawie obowiązującego załącznika do rozporządzenia stanowiącego integralną część sprawozdania finansowego dla jednostki budżetowej.

1.1. szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego - podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia

Informacje te należy zaprezentować w formie zestawień tabelarycznych stanowiących **Tabelę Nr 1 i Tabelę Nr 2** do niniejszego zarządzenia. Stosownie do występujących potrzeb prezentowane dane można uszczegółowić o objaśnienia i dane uzupełniające. Istotne jest zachowanie spójności między danymi zaprezentowanymi w bilansie danej jednostki według

stanu na początek oraz na koniec okresu i danymi wykazanymi w tej pozycji. W celu ustalenia danych wskazanych do zaprezentowania w tej pozycji proponuje się zwiększenie szczegółowości ewidencji księgowej prowadzonej na kontach: 011, 013, 014, 020, 071, 072.

1.2. aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury - o ile jednostka dysponuje takimi informacjami

Informacje kwalifikujące się do zaprezentowania w tej pozycji mają charakter warunkowy. Jednostka przedstawia informację o aktualnej wartości rynkowej posiadanych i użytkowanych składników aktywów trwałych, o ile taką informacją dysponuje np. na podstawie: wyceny ustalonej przez rzeczoznawcę, przyjętej aktualnej wartości do objęcia ubezpieczeniem, decyzji wydanej w korelacji z aktualną wartością rynkową ustaloną przez rzeczoznawcę, posiadanego operatu szacunkowego sporządzonego w celu sprzedaży środka trwałego.

1.3. kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych

Wartość początkowa środków trwałych może być pomniejszana o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W sytuacji dokonania takich odpisów, ich wartość należy przedstawić w postaci zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 3** do niniejszego zarządzenia. Stosownie do występujących potrzeb prezentowane dane można uszczegółowić o objaśnienia i dane uzupełniające. Istotne jest zachowanie spójności między danymi zaprezentowanymi w bilansie danej jednostki i danymi wykazanymi w tej pozycji.

1.4. wartość gruntów użytkowanych wieczysto

Tę pozycję wypełniają wyłącznie jednostki, które otrzymały grunty będące własnością j.s.t. w użytkowanie wieczyste i pozostają w ich władaniu na koniec roku obrotowego. Informacje dotyczące gruntów otrzymanych w wieczyste użytkowanie należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 4** do niniejszego zarządzenia. Należy podać dane o powierzchni gruntów objętych prawem wieczystego użytkowania i ich wartość. Jeśli jednostka nie ma wiedzy o wartości gruntu użytkowanego przez nią wieczysto może podać wartość wynikającą z decyzji wieczystego użytkowania (wartość początkową). Istotne jest zachowanie spójności między danymi zaprezentowanymi w bilansie danej jednostki i danymi wykazanymi w tej pozycji.

1.5. wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu

Powyższe umowy charakteryzują się tym, że środki trwale użytkowane na ich podstawie nadal pozostają w księgach rachunkowych ich właścicieli. Wartości szacunkowe obcych składników majątkowych ustalone we własnym zakresie ujmują się w ewidencji pozabilansowej (z wyłączeniem danych o wartości środków trwałych otrzymanych na podstawie umowy leasingu finansowego) i należy zaprezentować w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 5** do niniejszego zarządzenia. Ponadto w tabeli należy przedstawić wartość środków trwałych używanych na podstawie leasingu operacyjnego. Jeżeli podano wartość również należy podać informację, na jakiej podstawie ta wartość została określona np. jest to wartość początkowa wynikająca z treści zawartych umów, polis ubezpieczeniowych lub jest to bieżąca wartość rynkowa oszacowana samodzielnie przez jednostkę.

1.6. liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych

Jeżeli jednostka posiada udziały i akcje lub papiery wartościowe ujęte w aktywach bilansu, to w tej pozycji należy przedstawić dane na temat każdego rodzaju papieru wartościowego. Wartość posiadanych papierów wartościowych należy wykazać według wartości rynkowej i równocześnie aktualnej wartości księgowej przyjętej do ewidencji w dniu bilansowym. Jeżeli ich wartość nominalna różni się od kwoty wykazanej w bilansie, to należy wykazać ich wartość nominalną. Dane dotyczące wartości i ilości papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 6** do niniejszego zarządzenia. Stosownie do występujących potrzeb prezentowane dane można uszczegółowić o objaśnienia i dane uzupełniające.

1.7. dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)

Jednostki budżetowe przedstawiają w tej pozycji informację o wysokości odpisów aktualizujących wszelkich należności długo- i krótkoterminowych. Jednostki prezentują odpisy w układzie, w jakim występują należności we wzorze bilansu. Dodatkowo należy przedstawić odpisy aktualizujące z tytułu należności finansowych dotyczących przede wszystkim pożyczek udzielonych z budżetu j.s.t., które nabrały charakteru „zagrożonych” występujące w bilansie z wykonania budżetu j.s.t. Wysokość odpisów aktualizujących należności należy zaprezentować w szczególności przedstawionej w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 7** do niniejszego zarządzenia.

1.8. dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym

W tej pozycji przedstawia się informacje zarówno o rezerwach na przyszłe zobowiązania, o których mowa w art. 35d. ustawy, jak i rezerwach na koszty bierne rozliczenia międzyokresowego kosztów. Utworzenie rezerwy może wiązać się z zobowiązaniami mogącymi pojawić się w przyszłości (bez znanej daty ich powstania) np. w związku z toczącym się postępowaniem sądowym; w przypadku gdy przeciwko jednostce wniesiono pozew a przesłanki wskazują na wysokie prawdopodobieństwo wyroku niekorzystnego dla jednostki; w przypadku gdy na dzień sporządzenia bilansu jednostka posiada nieprawomocny wyrok sądowy co wskazuje na wysokie prawdopodobieństwo zapłaty.

W sytuacji, kiedy jednostka tworzy rezerwy, ich wartość należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabełę Nr 8** do niniejszego zarządzenia. Prezentacja danych według celu ich utworzenia.

1.9. podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:

W punkcie tym należy przedstawić długoterminowe zobowiązania według stanu na początek i na koniec roku obrotowego z podziałem na okres ich spłaty w postaci zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabełę Nr 9** do niniejszego zarządzenia. Stosownie do występujących potrzeb prezentowane dane można uszczegółowić o objaśnienia i dane uzupełniające.

1.10. kwotę zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego

Punkt dotyczy wyłącznie jednostek, które mają zawarte umowy leasingu spełniające powyższe warunki, tj. kwalifikują zgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości, przy założeniu spełnienia warunków określonych w art. 3 ust. 6 ustawy, umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi jako leasing operacyjny, który według przepisów o rachunkowości byłby leasingiem finansowym lub zwrotnym. Kwotę prezentujemy z podziałem na zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i leasingu zwrotnego. Kwotę z tytułu leasingu jednostki należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabełę Nr 10** do niniejszego zarządzenia.

1.11. łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń

Kwota z tej pozycji dotyczy zobowiązań własnych danej jednostki zabezpieczonych jej majątkiem własnym (trwałym i obrotowym). Wskazuje się charakter i formę tych zabezpieczeń. Kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 11** do niniejszego zarządzenia. Stosownie do występujących potrzeb prezentowane dane można uszczegółowić o objaśnienia i dane uzupełniające.

1.12. łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń

Ta pozycja dotyczy zobowiązań mogących się ujawnić w przyszłości. Zobowiązanie warunkowe nie jest powiązane z już istniejącym obowiązkiem np. zapłaty, lecz dopiero możliwym do zaistnienia zobowiązaniem wskutek przyszłych zdarzeń. Zobowiązania warunkowe mogą powstać w wyniku udzielenia gwarancji i poręczeń, zapisów umownych, nieuznanych przez jednostkę roszczeń skierowanych przez kontrahentów na drogę postępowania sądowego, również mogą wynikać z toczącego się postępowania sądowego lub komorniczego, którego wynik jest niepewny. Wartość i rodzaj zobowiązań warunkowych należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 12** do niniejszego zarządzenia.

1.13. wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie

Jednostki, które zrezygnowały z rozliczania kosztów w czasie, nie wypełniają tego punktu. W tej pozycji należy zaprezentować istotne pozycje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, które mogą występować m.in. z tytułu opłaconych „z góry” i dotyczących przyszłych okresów sprawozdawczych kosztów np. prenumeraty, polisy ubezpieczenia osób i składników majątku, czynszu. Jednostki korzystające z uproszczenia ze względu na zasadę istotności informują, że korzystają z uproszczenia zawartego w art. 4 ust. 4 ustawy, kwoty rozliczeń nie są istotne i nie dokonują międzyokresowych rozliczeń kosztów. Jednostki budżetowe nie dokonują biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów wynikających z obowiązku wykonania przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń

emerytalnych. Wykaz należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 13** do niniejszego zarządzenia. Stosownie do występujących potrzeb prezentowane dane można uszczegółowić o objaśnienia i dane uzupełniające. Istotne jest zachowanie spójności między danymi zaprezentowanymi w bilansie danej jednostki i danymi wykazanymi w tej pozycji.

1.14. łączną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie

W tej pozycji wykazuje się otrzymane gwarancje i poręczenia dla których jest prowadzona ewidencja pozabilansowa. Wartość i rodzaj otrzymanych gwarancji i poręczeń należy zaprezentować w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 14** do niniejszego zarządzenia.

1.15. kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze

W tym punkcie należy wykazać wartość świadczeń pracowniczych wypłaconych w formie pieniężnej w trakcie roku obrotowego, tj. przede wszystkim:

- nagrody jubileuszowe,
- odprawy emerytalne i rentowe,
- odprawy pośmiertne,
- świadczenia urlopowe,
- inne świadczenia pracownicze, np. wypłacone ekwiwalenty za używanie własnej odzieży, wartość rzeczowych świadczeń dla pracowników.

Kwotę wypłaconych świadczeń pracowniczych należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 15** do niniejszego zarządzenia.

1.16. inne informacje

Jednostki wykazują, według własnego uznania kierownictwa tej jednostki, pozostałe sprawy ważne dla zachowania przejrzystości i jasności sprawozdania finansowego. Uzupełnienie tej pozycji nie ma charakteru obligatoryjnego.

2.

2.1. wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów

Punkt uzupełniają wyłącznie jednostki, które prowadzą gospodarkę materiałową. Te jednostki budżetowe zobowiązane są do stosowania ostrożnej wyceny zapasów, gdzie następstwem stosowania zasady ostrożności jest obligatoryjne dokonywanie odpisów aktualizujących wartość zapasów, jeśli utraciły one wartość użytkową lub handlową. Wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów oraz zmian w tym zakresie należy zaprezentować

według poszczególnych rodzajów zapasów w postaci zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 16** do niniejszego zarządzenia.

2.2. koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym

Pozycja ta występuje w jednostkach, które we własnym zakresie budują budynki, czy budowle oraz wytwarzają maszyny lub urządzenia. Jednostka zamieszcza rozszerzenie informacji o środkach trwałych w budowie, za rok ubiegły i rok bieżący, uwzględniając przy tym odsetki i różnice kursowe które wpłynęły na zwiększenie kosztów budowy środków trwałych. Podstawowym warunkiem zaewidencjonowania odsetek na koncie środków trwałych jest bezpośrednie powiązanie celu zadłużenia z kosztami wytworzenia środków trwałych. Informacje na temat kosztów wytworzenia środków trwałych w budowie należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 17** do niniejszego zarządzenia. Istotne jest zachowanie spójności między danymi zaprezentowanymi w bilansie danej jednostki i danymi wykazanymi w tej pozycji.

2.3. kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie

W tym punkcie jednostki wykazują pozostałe przychody lub koszty operacyjne bądź finansowe, które mają nadzwyczajną wartość, lub które wystąpiły incydentalnie. Jednostka w tej pozycji powinna zaprezentować istotne kwoty wynikające z np.: sprzedaży składników majątku, usuwania skutków klęsk żywiołowych, zdarzeń losowych i innych nietypowych, otrzymanych darowizn, otrzymanych odszkodowań, zapłaconych kar np. z tytułu wyroków sądowych. Wartość przychodów i kosztów oraz ich charakter należy przedstawić w formie zestawienia tabelarycznego stanowiącego **Tabelę Nr 18** do niniejszego zarządzenia. Istotne jest zachowanie spójności między danymi zaprezentowanymi w rachunku zysków i strat (wariant porównawczy) danej jednostki i danymi wykazanymi w tej pozycji.

2.4. informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych

Punkt nie dotyczy samorządowych jednostek budżetowych i jednostek samorządu terytorialnego.

2.5. inne informacje

Jednostki według własnego uznania mogą prezentować w tej pozycji inne dane niż przedstawione w pkt. 2 niezbędne dla oceny rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej.

Mogą dotyczyć takich zagadnień, jak np.: majątek obrotowy, przychody, koszty i wynikać ze specyfiki danej jednostki np. struktura zatrudnienia. W tej pozycji jednostki mogą ujawnić informacje (na dzień przedłożenia sprawozdania) o toczących się postępowaniach sądowych o istotnych wartościach roszczenia, których skutków na moment sporządzenia sprawozdania finansowego nie można było przewidzieć. Należy zapewnić kompletność i czytelność oraz zrozumiałość sporządzonego sprawozdania finansowego.

3. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki

W tej pozycji należy zaprezentować w dowolnej formie te dane, które nie przypisano do pozostałych pozycji, a które mogą w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy danej jednostki. W punkcie tym należy wskazać przede wszystkim zdarzenia, które wystąpiły po dniu bilansowym, a w sposób istotny wpływają na sytuację majątkową i finansową jednostki. Przedstawia się także zdarzenia, które wpływają na funkcjonowanie całej Gminy Wiśniew.